

JOSEP LLUÍS BAUSSET: UN MAULET DE 100 ANYS

El pròxim 19 d'agost Josep Lluís Bausset farà 100 anys! Recentment, i davant de l'allau de reconeixements rebuts enguany, el professor Bausset ens confessava als amics que l'únic mèrit d'ell en arribar al centenari era no haver-se mort. Doncs no, senyor Bausset! No és eixe l'únic mèrit que vostè té! El seu mèrit és haver-se mantingut fidel a la llengua i al País durant 100 anys.

El inicis del seu compromís es remunten als temps de la seua infantesa, a la dècada de 1920, quan va ser castigat per parlar en valencià a l'Acadèmia Cavanilles de València on estudiava. Aquella va ser la primera lliçó que va esvalotar la seua consciència identitària. La segona, la va aprendre molt més lluny, tres anys més tard, en 1927, arran del contacte que va mantindre amb uns estudiants bascos mentre estudiava Farmàcia a Madrid. Gràcies a aquell contacte, Bausset va descobrir la realitat d'una altra llengua, l'eusquera, que com el valencià era trepitjat per la dictadura de Miguel Primo de Rivera. Eixa situació d'injustícia tan pregonava i el fet de viure lluny de la seua terra mentre estudia la carrera, reforçaven el convenciment identitàri del Bausset que a mitjan 1931 torna a València per a continuar els seus estudis. És aleshores, quan passa a l'acció i comença a sovintejar els cenacles del valencianisme com ara l'Agrupació Valencianista Republicana, el Centre d'Actuació Valencianista o Acció Nacionalista Valenciana.

La Guerra Civil, primer, i la immediata postguerra, després, escapcen de soca-rel tot aquest activisme valencianista. Amb 29 anys, Bausset es veu abocat a patir de nou l'actitud repressiva d'una altra dictadura: la del general Franco. Són els anys de l'exili interior i de l'anul·lació per part del Règim de les oposicions que havia pràcticament superat al cos de professors d'institut al juliol de 1936. Com a excombatent en el bàndol dels vençuts, a Bausset se li nega el pa i la sal, i no li queda cap altra eixida laboral que no siga guanyar-se la vida fent classes particulars a València. Fins i tot en aquells difícils anys, i quan molts havien cregut en la conveniència de canviar de jaqueta, Bausset es va mantindre fidel a eixe mateix compromís amb el País. Són els anys del retrobament amb Manuel Sanchis Guarner i amb altres amics de República, que es converteixen ara en referents de la nova generació d'intel·lectuals que no han fet la guerra. Entre ells hi ha Fuster, un eixerit xicot de Sueca que Bausset coneix a la pensió on ell resideix i que de seguida esdevé per a Fuster un mestre en el seu aprenentatge valencianista. Com a cicerone seu, Bausset ensenya a Fuster les claus de l'activisme cultural i polític de preguerra.

Malgrat l'escàs marge de maniobra que li permet la dictadura franquista, Bausset s'ho apanya per a fer el que pot. Des d'un segon plànol, Bausset tracta de reprendre el seu activisme participant en tertúlies, organitzant conferències i fent classes de valencià a l'Alcúdia i a altres pobles del voltant. Lluny de renunciar a l'acció, Bausset participa en actes destacats com ara la presentació del *Diccionari català-valencià-balear* a l'Ajuntament de València en 1951 o la famosa campanya "Més de 20.000 valencians demanen l'ús del valencià en els actes religiosos", impulsada a partir de 1965 arran del Concili Vaticà II.

Des d'un vessant més clandestí, i coincidint amb la seua estada a Tortosa com a professor, Bausset esdevé un propagandista a favor de l'ús de la llengua i d'actituds resistents com ara la que va portar molts catalans a declarar un boicot a *La Vanguardia* pels atacs del seu director Luis de Galinsoga a l'ús de la llengua en l'homilia. Els

pamflets amb què s'apel·lava a aquell boicot al juny de 1959 i la declaració de Jordi Pujol davant del Consell de Guerra que el va jutjar pels Fets del Palau, ocorreguts al maig de 1960, van ser copiats a màquina per Bausset i distribuïts de nit també per ell mateix pels carrers de València.

Però a banda de l'activista, en Bausset hi ha també el professor. Un professor que, des de l'aula, no solament ha explicat els secrets de la química o la biologia, sinó l'estima per la llengua. Paral·lelament al seu magisteri docent desenvolupat a diversos instituts de Batxillerat de Catalunya i del País Valencià, Bausset ha exercit un magisteri destinat a ensenyar la llengua a centenars i centenars de valencians. Des dels temps més obscurs del franquisme, en què improvisava classes de valencià a sa casa, fins als anys setanta i vuitanta en què participa com a professor de la campanya Carles Salvador, Bausset ha sigut i és un professor estimat i recordat pels seus exalumnes. El seu sentit comú i la seua constància, volgudament subterrània, han fet possible que el País Valencià siga hui més lliure que fa 100 anys!

Josep Lluís Bausset és un Maulet de 100 anys!! I el seu mèrit, senyor Bausset, no és sols haver complit 100 anys, sinó haver-los viscut amb una fidelitat insubornable al nostre País! Per això, la seua actitud de compromís, lleialtat i resistència ens dignifica com a Poble i ens ajuda a creure en el redreçament i la vertebració del País Valencià. El seu compromís amb el País és per a tots els qui ens considerem amics i deixebles seus un exemple de lleialtat, de civisme i d'esperança en un futur que volem lliure i en valencià.

Gràcies senyor Bausset, perquè amb el seu treball de 100 anys, ens ha obert un camí de futur per a cent anys més. Gràcies professor Bausset, pel seu exemple i per la seua trajectòria! Les més sentides gràcies dels qui, amb gratitud i emoció, ens sentim orgullosos de ser deixebles i amics seus!

Per molts anys més, professor Bausset!!

Seu i de la Pàtria

Santi Vallés Casanoves (biògraf de Bausset)*

* Signen també aquest article: Joan Francesc Mira (escriptor), Vicent Partal (director de Vilaweb), Isabel-Clara Simó (escriptora), Eliseu Climent (president d'Acció Cultural del País Valencià), Vicent Sanchis (periodista), Ramon Lapiedra (exrector de la Universitat de València), Verònica Cantó (secretària de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua), Antoni Ferrando (catedràtic de Filologia Catalana de la Universitat de València), Francesc Pérez Moragón (escriptor), Vicent Soler (catedràtic d'Economia Aplicada de la Universitat de València), Alexandre Alapont (sacerdot), Francesc Martínez Gallego (professor d'Història del Periodisme de la Universitat de València), Rosa Serrano (editora), Ramon Trullenque (cirurgià), Vicent Pitarch (membre de l'Institut d'Estudis Catalans), Antoni Furió (catedràtic d'Història Medieval de la Universitat de València), Vicent Simbor (catedràtic de Filologia Catalana de la Universitat de València), Francesc Signes (diputat de les Corts Valencianes pel PSPV), Robert Martínez Correcher (alcalde de l'Alcúdia), Manolo Boix (pintor), Doro Balaguer (pintor i escriptor), Josep Iborra (filòsof), Josep Garcia Richart (jurista), Francesc de Paula Burguera (periodista), Antoni Benavent (productor teatral), Alfons Cervera (escriptor), Agustí Colomer (jurista), Pino Díaz Cuyàs (periodista), Miquel Francés (director del Taller d'Audiovisuals de la Universitat de València), Josep-Lluís Millo (escriptor), Vicent Ortega (escriptor) i Josep-Lluís Doménech (professor de valencià).